

4. על חידות

אז מהי חידה?

שאלת שעשוע שיש בפתרונה משום חידוד לבחון את חריפות המחשבה של הנשאל וכדומה. (מילוג)

החידה יכולה להישאל כבדיחה במבנה של שאלה ותשובה. ובהשאלה: חידה יכולה להיות שאלה לא פתורה, תעלומה.

חידה היא בהגדרתה שאלה שבה מתבקש הנשאל לפתור סוגיה המוצגת בפניו, לאחר שקיבל רמזים לגבי גילוי של מידע מסוים, זהות, פרסונה, חפץ או מושג מסוים. החידה יכולה להיות מסוגים שונים. למשל חידת היגיון, חידה טכנית-מכנית, חידה פסיכולוגית או חידת תשבץ.

מה הערך של חידות ושאלות לילדים בגיל הרך?

ילד סקרן הוא ילד שואל. לשאלות של ילדים יש ערך התפתחותי רב, כיוון שהן עונות על המוטיבציה לספוג ידע, לדעת וללמוד.

משחקי חידות מאפשרים העשרת הידע, פיתוח דרכי חשיבה ויצירתיות. פתרון של חידה או חידון יכולים להיות פעילות מהנה עם הילדים, עם חברים, בחיק המשפחה, בכיתה או בעבודה. האתגר בפתרון חידה לבד או בפתרון חידות אתגר יחד יכול להעניק הזדמנות לחדד את החשיבה, ליהנות מבידור או להעביר את הזמן בהנאה.

ומה במשפחה שלכם? מתי מתאים לכם לחוד חידות?

תוכלו להיעזר בשאלונים וחידות מתחכמות, מצחיקות, מאתגרות כחידות לילדים בנסיעה או במסגרת פעילות משפחתית זאת כדרך שונה לחבר את המשפחה וליהנות בצוותא.

למשל: בנסיעה מתמשכת, בשולחן המשפחתי, בארוחת הערב, בטיול המשפחתי, בביקור משפחתי, בימי הולדת - חידות על בן המשפחה החוגג, במועדים ובחגים.

ומתי עוד?...

עקרונות ליצירת חידות עם ילדים צעירים:

ללמד ילדים צעירים לחבר חידות יכול להיות פעילות מהנה ומועילה. הינה כמה רעיונות שיכולים לעזור לכם:

« כדי לכתוב חידות רצוי לגבש רעיון, נושא או אובייקט הקרוב לעולמם של הילדים הצעירים. ילדים צעירים יכולים לקשור חידות לחיי היום-יום שלהם, לאובייקטים שהם מכירים את מאפייניהם.

« בחרו חידות מתאימות: ודאו שהחידות שתבחרו מתאימות לגילם של הילדים הצעירים ולרמת הבנתם. התחילו בחידות פשוטות יותר והעלו את רמת הקושי בהתאם להתקדמות.

« רצוי להשתמש במילים פשוטות וביטויים שהם מכירים ומבינים, וכדאי להשתמש בחומרים חזותיים: חידות עם תמונות, תרשימים או קוביות יכולות לעזור לילדים להבין ולפתור את החידה בצורה יותר קלה.

« מומלץ לפתור חידות ביחד.

חשוב לתת משוב חיובי:

כשילדים מתמודדים עם פתרון חידה, הפגינו התלהבות, העניקו להם משוב חיובי והחמיאו להם על המאמץ שהם השקיעו. זה יעזור להם להגביר את המוטיבציה להמשיך לפתור חידות נוספות.

הפכו זאת למשחק: גרמו לחידות להיות משחק ולא רק תרגיל. המטרה העיקרית היא לעשות את הלמידה כיפית ומעניינת עבור הילדים. היו יצירתיים והשתמשו בדרכים שמתאימות לילדיכם.

יש לזכור, המטרה העיקרית היא לגרום לילדים להשתמש במיומנויות החשיבה שלהם וליהנות מתהליך הפתרון.

כיצד נמצא חידה יחד? הלכה למעשה:

למשל, אם היינו רוצים להמציא חידה על 'שולחן', נחפש עם הילדים הגדרה של המילה 'שולחן' במילון ונקריא אותה:

שולחן הוא: רֶהִיט הַמְּשֻׁמֵּשׁ לְהִנִּיחַ עָלָיו דְּבָרִים שְׁוֹנִים אוֹ לַעֲשׂוֹת עָלָיו עֲבוֹדָה כְּלִשָּׁה: שֻׁלְחָן אֲכִילָה. שֻׁלְחָן פְּתִיבָה. שֻׁלְחָן מְטַבֵּחַ. שֻׁלְחָן עֲבוֹדָה. לשולחן יכולות להיות מספר רגליים - רגל אחת, שלוש או ארבע.

הגדרה זו יכולה לסייע בחיבור החידה.

1. נתחיל בפרטים הכלליים - (אפשר בשלב זה להשתמש בהומור או ב"טוויסט")

"יש לי רגליים אך אני לא הולך." - מי אני?

2. נמשיך להוסיף פרטים עדיין לא מדויקים:

"יושבים על ידי אך אני לא מדבר." - מי אני?

3. נתחיל למקד את המאזינים:

"אני נמצא במטבח, בסלון או בחדר השינה." - יודעים כבר מי אני?

4. לקראת סוף החידה נוסיף את הפרטים המדויקים ביותר:

"עורכים עליי צלחת, מזלג וסכין אך אני לא אוכל."

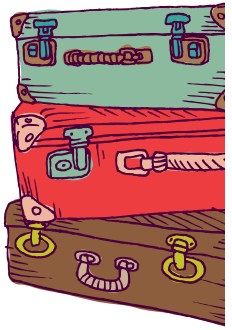
מי אני?...

להעשרה: 'איך כותבים חידה?' מתוך האתר 'בוקיפונט'-נאווה גדסי

מאחלים לכם הנאה צרופה מקריאת ספרים ולשיתפת
מהמצאה של חידות ופתרונן, ומיצירת קשר ושלמות
והיבוי שלפחות הכן למשפחה אחת שגולה.

"מי זה היה? מה זה יהיה?" / מירה מאיר (מתוך אתר -ספריית פגימה)

מי צמוד אל השולחן? למי לא אכפת להיות רטוב? ולמי יש אף כמו צינור? ספר חידות בחרוזים לקוראים סקרנים שמחפשים תשובות לשאלות קטנות וגם גדולות.

קוראים ביחד:

היכן פתרון החידה? – הספר מעוצב כך שבעמוד אחד חידה ובעמוד שלאחריו פתרון החידה. תוכלו לבקש מילדיכם לנחש מה פתרון החידה לפני הדפדוף: השלמת החרוז יכולה לעזור. לא מצאתם את הפתרון? אפשרו לילדכם להפוך את העמוד ולגלות.

התשובות המאוירות לחידות הולכות ומצטברות מדף לדף. תוכלו לשאול את הילדים והילדות מה רואים בכל תמונה, להנחות אותם לחפש בכל דף את פתרון החידה מהעמוד הקודם ולגלות מה הפריטים שחוזרים על עצמם, ואיך הם משתלבים בחייהם. בסוף הספר תוכלו לנסות ולשחזר את החידות תוך התבוננות בפריטים המופיעים בו.

עוד איור אחרון... הביטו יחד באיור האחרון של הספר. המאיירת אורה אייל החביאה בתוכו את פתרונות החידות מהספר כולו. האם תוכלו למצוא אותם? האם תוכלו לזכור חידה הקשורה לאחד הפריטים שבתמונה?

הוראות משחק וכרטיסיות לספר

"מי זה היה? מה זה יהיה?"

מירה מאיר (באדיבות 'ספריית פגימה')

לסרטון הוראות למשחק

"מי זה היה? מה זה יהיה?"

להרחבה על הספר

"מי זה היה? מה זה יהיה?"

